

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U003481

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чилій Максим Олегович

2. Chyliy Maksym

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 01.04.10

Назва наукової спеціальності: Фізика напівпровідників і діелектриків

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-10-2018

Спеціальність за освітою: Фізика конденсованого стану

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.051.09

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 29.31.27

Тема дисертації:

1. Рекомбінаційна люмінесценція і розмірні ефекти в сцинтиляційних матеріалах
2. Recombination luminescence and size effects in scintillation materials

Реферат:

1. Робота присвячена вирішенню проблеми розробки нових сцинтиляційних матеріалів на основі використання властивостей наночастинок. Метою дослідження є вивчення особливостей процесів випромінювальної релаксації енергії збудження в нанокристалах, що мають власну та домішкову люмінесценцію залежно від температури. Встановлено, що люмінесцентні властивості наночастинок залежать від їхніх розмірів. У випадку зона-зонного або високоенергетичного збудження спостерігається гасіння люмінесценції зі зменшенням розмірів наночастинок спричинене втратами енергії збудження на етапі міграції вільних носіїв заряду та завдяки внутрішньоцентровому гасінню. Показано, що зі зниженням температури інтенсивність люмінесценції наночастинок слабше залежить від їхніх розмірів. Ми припускаємо, що це зумовлено зменшенням довжини термалізації електронів зі зниженням температури. Запропоновано модель гасіння люмінесценції, яка враховує дифузію екситонів до поверхні. За допомогою цієї моделі було оцінено довжини дифузії авто-локалізованих екситонів у SrF₂, CaF₂ та довжину дифузії остовної дірки в BaF₂. Також запропоновано методику моделювання залежності інтенсивності люмінесценції

в разі збудження X-променями від розмірів наночастинок YVO₄:Eu, яка враховує залежність ефективної маси електронів від їхньої кінетичної енергії. Використовуючи дану модель оцінено значення середньої ефективної маси для електронів зони провідності та середню довжину термалізації електронів у YVO₄:Eu.

2. The work is devoted to the problem of development of new scintillation materials based on the properties of nanoparticle. The aim of the research is to study the features of the radiative relaxation processes of excitation energy in nanocrystals possessing intrinsic and impurity luminescence depending on temperature. It was found that the luminescent properties of nanoparticles depend on their sizes. In the case of band-to-band or high-energy excitation, luminescence quenching was observed at decrease of nanoparticle sizes. Luminescence quenching is caused by excitation energy losses during the free charge carriers migration and intracenter quenching. It was shown that the luminescence intensity of nanoparticles depends less on their sizes as the temperature decreased. We assume that this is due to the electron thermalization length shortening with temperature decreasing. The luminescence quenching model that takes into account the excitons diffusion to the surface was proposed. Using this model, the diffusion lengths of self-trapped excitons in SrF₂, CaF₂ and the diffusion length of the core holes in BaF₂ were estimated. In CaF₂:Eu nanoparticles the transformation of Eu³⁺ to Eu²⁺ under continued X-ray irradiation was detected and the excitation of Eu²⁺ ions mainly by the absorption of singlet excitons emission in CaF₂ was found. During the synthesis of SrF₂:Ce nanoparticles the aggregation of Ce³⁺ impurity ions and the formation of CeF₃ nanophase are observed. In SrF₂:Ce nanoparticles, the excitation energy transfer from single cerium centers to cerium centers in the CeF₃ nanophases was revealed. The excitation energy transfer by non-radiative channel due to the multipole interaction is found. The study of the dependence of impurity luminescence intensity from nanoparticle sizes was performed in YVO₄:Eu system. The method of modeling the dependence of luminescence intensity of YVO₄:Eu nanoparticles under X-ray excitation from nanoparticle sizes, which takes into account the dependence of the effective mass of electrons on their kinetic energy, is proposed. The dependence of effective mass of electrons on their kinetic energy for YVO₄ was obtained, from which the value of mean effective mass for electrons in conduction band with kinetic energy in the range [0, E_g] was estimated to be 1.5 m_e. The distribution of secondary electrons by the thermalization lengths is obtained, from which it is estimated that the average electron thermalization length in YVO₄ is about 6 nm.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вістовський Віталій Володимирович

2. Vistovsky Vitaliy

Кваліфікація: д. ф.-м. н., 01.04.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрельчук Віктор Васильович

2. Strelchuk Viktor

Кваліфікація: д. ф.-м. н., 01.04.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Товстюк Наталія Корніївна

2. Tovstyuk Nataliya

Кваліфікація: д. ф.-м. н., 01.04.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Вакарчук Іван Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Павлик Богдан Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.